

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Octóber' 8dikán, 1824.

Spanyol Amerika.

A' Londoni Kurir szerént azt a' Lengyel Oberstert Beneskit is megölték két vagy három társaival egygyütt, a' ki Iturbidével Meksikó felé vette volt útját.

A' Londoni Ujságlevelek még meg nem szüntek ezen történetről egymás között vetélkedni, ki egy, kimás oldalról tekintvén a' dolgot. A' Generális Garza' cselekedetétől mindnyájan undorodnak, azért, hogy Iturbidét a' maga ifjú idejebéli barátját, elárulta, holott éppen ő nógatta az oda való kiszállásra: az Ex-Császárt pedig mind ezek a' levelek gyalazzák azon elővigyázatlanságáért, hogy mint látszik, minden egyetértésnélkül ment a' Meksikói földre, és hogy ott Oberster Beniskire bízta magát, a' ki nem egyéb, hanem egy ott mindennek előtt esmeretes szerencsekergető ember lévén, ezt küldötte-ki maga előtt a' partra a' környülalásoknak kikémkedéséde. Iturbide ugyan, mint hirdetik, valósággal álorczásan ment-ki a' partra, de ez által még inkább felgerjesztette az ujságonkapókat az ő megesmerésére, 's Beneskinék véllevaló léte azonnal mindeneiket arra a' gondolatra vett, hogy ezen magát-titkoló személynek az Ex-Császárnak kell lenni. Beszélik, hogy Iturbide magát elfogattatva szemlélvén, mint kegyelmet maga kérte-ki azt, hogy Padillába vigyék, olly reménségtől tápláltatván, hogy az úton a' barátjai megszabadithatnák; de megcsalta magát. Úgy ítélt egy Ujságíró, hogy Iturbide ezen környülállások között legjobban cselekedett volna, ha, mihely-

lyest magát fogságba esni szemlélte, tüstént és egyenesen kinyilatkoztatta volna, hogy a' VII-dik Ferdinandus' ügyének védelmezésére ment Meksikóba. Ha a' Spring, a' mellyen Iturbide Amerikába evezett, ennek oda lett kiszállása után onnét hamarjában el nem evezett volna, Generális Garza kétség kívül ezt is letartoztatta 's az Ex-Császár' írásait mind elvette volna. — Generális Micheléna a' Meksikói Respublikának Londonban lévő Agense megtudakozván, hogy az Iturbide' Angliában penzió maradt hat kissebb gyermekei micsoda állapotban légyenek, elajánlotta magát, hogy gondoskodni fog tartatások eránt.

Egy Londoni Ujságlevél, melly magát Iturbide' barátjának nevezi, őtet némelly tekintetetekben következő szavakkal iparkodik menteni: —

„Midőn Iturbide 1823-ban Márczius 10-kén a' Meksikói Császári koronáról lemondott, néki akkor tüstént vissza kellett volna térni Új-Spanyolországban lévő Valladolid városába a' maga születési földjére, hol magános életbéli nyugodalomban megtalálhatta volna azon sok fáradságnak és munkának néminémű jutalmát, mellyet arra feláldozott, hogy hazája függetlenségét és bátorságát megerőssíthesse. Akkor ő önként távozott-el hazúl, sőt affelől maga tett javallást is a' Congressusnak, a' melly néki 25,000 Piasterekből álló esztendőnként való penziót rendelt olly feltétel alatt, hogy lakását familiájával egyetemben Olasz országnak valamely részében vegye. Már pedig tudva van és én eb-

ben Lord Burghersetnek' bizonyosságával élek, hogy Iturbide, mivel a' maga bátorságát Olaszországban a' Spanyolországi Contra-Revolutziónak elkövetkezése után naponként nagyobb-nagyobb veszedelemben lenni szemléte, kéntelen vala eltávozni Glaszországból. Utját Angliába vette, 's mihelyest a' Congressus a' dolgot megtudta, a' nélkül hogy az ő lakhelye' változtatásának okát kérdezte volna, penzióját azonnal elhuzta. Ő ugyan nem soká azután mentő-irást adatott által a' Congressusnak, a' melyben helyes okoknak felhordásával mentette cselekedetét, arról is emlékeztvén, hogy ő minden tudósítások szerént, a' mellyeket Európában öszszerzett, semmit se kételkedhetik affelől, hogy Meksikónak függetlensége ellen nagyon valódi munkálódások vétettek munkába, mellyekhez képpes ő, kész szolgálatját ajánlotta a' Congressusnak, 's kinyilatkoztatta, hogy ő első légyen mind azok között, a' kik annak Fejedelmiségét megismerik. Kardját, tellyes befolyását 's életét is ajánlotta hazája' függetlenségének védelmezésére, a' melly néki annyival is becsesebb volna, hogy az, az ő tulajdon iparkodásai által szerzettetett volna meg. A' Congressus azzal a' már esmeretes Végzéssel felelt ezen ajánlásokra a' mellyet Április 28-dikán adott-ki, 's a' melly által Iturbidét Hazaárulónak 's minden törvényen kívül helyezettett embernek hirdette, és hogy azonnal megöletessék, mihelyest lábát Meksikónak földjére kitejéndi. Naponként újabb meg újabb tudósításokat vévén nagy számú barátjaitól a' Meksikóban uralkodó ezerféle czivakodások felől, 's ezen tudósításokat a' közönséges ujságlevelék által és bebizonyítódni szemlélvén, 's mind ezek által végezetre annak elhívására is reá vetéttetvén, hogy az ő Meksikóban lejendő megjelenése sokat fogna tenni arra, hogy az ő hazájafijai között kiütött egyenetlenségek elcsendesíthetesse-

nek, ötet arra határozták, hogy Southamtonból Majus' 11-dik napján útnak induljon, a' mint is hogy Julius' 13-kán Sotela-Marinához megérkezett, 's kiszállása után a' hatodik napnak estvéjén agyon lövetett. —

„Ha már most a' Spring kapitányának Quelkhnek tudósítását Gen. Garzanak az ujságlevelékben kijött tudósítással öszsze hasonlítjuk, nyilván kitájszik, hogy ezen Generális (mint az Iturbide' régi barátja) ötet olly reménységgel való kecsegtetéssel csalta kelepczébe, hogy barátsággal fogja fogadni. Előbb Beneski szállott-ki, a' ki La-Marinába menvén kitanulni iparkodott a' Garza' gondolkodását, és mint itélni lehet, kedvező biztatásokkal tért vissza a' hajóra, különben Iturbide nem mérészlett volna a' partra kimenni és fényes nappal a' városba bemenni. Ha Iturbidének csak legkissebb gyanúja lett volna, természet szerént az éjszakát választotta volna a' kiszállásra. Az, hogy Iturbide álorczásan szállott volna ki, mint látszik nyilvánosságos mese, 's egy Generális Garza által kigondoltatott költemény. —

„Kapitány Quelkh, kinek mi mint Anglus embernek inkább hihetünk mint egy Generális Garzának, a' ki látta micso-da állapotban lépett-ki Iturbide a' partra, legkissebb emlékezetet se' tett ennek álorczás öltözetéről; 's kétség kívül Iturbide is tudta volna, hogy ez a' legbizonyosabb eszköz lenne arra, hogy a' maga személyét gyanussá tegye. Garza ekképpen szoll a' maga tudósításában: Hallottam a' Beneskivel tartom beszédem után a' kikötőhelynek Kommandánsától, hogy Beneski egy más személlyel szállott-ki a' partra, de a' ki álorczával lévén azt ő meg nem esmerhette; én hát egy fegyveres csapattal haladék nélkül megindultam, hogy Beneskit, ha a' szükség találja kívánni, 's a' társát, kérdőre vonnyan; de a' mire nem volt szükségem, minthogy öszszetalalkozá-

sunk után azonnal láttam, hogy a' másik személy Iturbide legyen. „Quelkh Kapitány pedig azt mondja; hogy Beneski és Iturbide kiszállván azonnal reájok esmértek, és hogy ők lovakat találtak késszen a' parton a' végre, hogy haladék nélkül La-Marina felé útnak indulhassanak. A' Quelkh Kapitány' tudósítása tehát két fő pontban mond ellene a' Garza' tudósításának.. Garza azt mondja, hogy fegyveres csoportot vitt-el magával, hogy a' kiszállott személyeket azonnal kérdőre vonhassa. A' ki ezen szavakat olvassa gondolhatja-é, hogy Garza már ekkor jól nem tudta, hogy ki legyen a' Beneski társa? Még csak azt sem mondja tudósításában, hogy a' Beneski társát Iturbidének lenni gyanította, mivel már csak ez is igen kézzelfogható kivallása lett volna az ő alacsonyágának; de azonban jól gondoskodott arról, hogy elegendő fegyveresek legyenek véle, kétség kívül hátul dugocsba, hogy az ő semmi megcsalattatástól nem tartó barátját, a' meghatározott pillantat elkövetkezvén, megfoghassa. —

„Megjegyzést érdemel ezen környülállás is: hogy a' Congressus Apr. 28-dikán adta-ki azon Végzését, hogy Iturbide akár hol találatik Meksikónak földjén, ölettsék-meg; Iturbide pedig Május' 11-dikén, és így ezen Végzés után 13 napok mulva evezett-el Angliából. Ekkor tehát még nem tudhatta a' Congressus' végzését. De az úton se tudhatta-meg azt, mint hogy, mint Kapitány Quelkh vallja, az útnban egy hajó se' szállította-meg a' Springet. Így hát bizonyos, hogy Iturbide, tudtanélkül hágtá által a' Congressus' törvényét, a' melly környülállás a' bűnöst megmentheti abban az esetben, ha ő olly physikai állapotban volt, hogy az ellene hozatott törvény felől semmit hallania nem lehetett volt. Ha ellenben Generális Garza tüstént megjelentette volna Beneskinék, hogy micsoda törvény legyen Iturbidére

nézve hozattatva, úgy ő kétségen kívül csak kötelességet tellyesítette volna, Iturbide pedig nem tette volna ki magát a' nyilvánóságos veszedelemnek.“

Sok kételkedés után megvalóságosodott végezetre, hogy Paraguay' tartományának határtalan hatalommal országoló ura Doktor Francia, ott esztendőig tartott bezárkodás után megnyitotta végezetre ezen tartománynak a' világgal való közösülését, melynek nyilvánóságos bizonyága az, hogy Assumptzióból az ő fő városából, két hajók valósággal megérkeztek Londonba. Ezen hosszú tilalomnak ideje alatt, míg oda valamit se' bevinni se' kihozni nem lehetett, nagyon jó állapotra jutott ezen kicsiny ország. Népeisége is nagyon nevedkedett az által, hogy Peruból, Buenos-Ayresből és Brasiliából sok lakosok gyülekeztek oda, ott keresvén menedék helyet magoknak a' megmaradásra. Szomszéd Indus-familiák is nagy számmal felvették ezen tartománynak polgári kimívelt szertartásait. A' belső részeken az országos utak jó állapotban vagynak, sok keresményi mívhelyek állottak-fel, 's a' lakosok száma már 560,000-ra telt.

A' Baltimorei ujság ekképpen szoll Aug. 9-dikén: —

„Nékünk Columbiából név szerént Carthagenából olly tudósításunk érkezett, hogy oda Jul. 21-kén egy Londoni hajón egy millió Piastérekéből álló summa érkezett-meg. A' Spécziés talléroknek illy vándorlása a' mi időnknek esudáji közzé szám-láltathatik. Három századoknak lefolytok alatt az Uj-Világnak kincsei napnyugotról napkeletre vették utazássokat: most ellenben az Ó-Világ' Nagy-kincstármestereik Goldsmid, Rothschild, Barring urak 's mások, azt találják hasznokkal vagy politiká-jokkal megegyezőnek, hogy a' nemes érzeknek ellenkező utazást adjanak. — Columbiai Corvette Generális Padilla a' Ma-

rinera nevű Spanyol Briggel megvereked-
vén, ezt a levegőbe felvettette. Csak 31
ember maradott életben rólla. — A' Co-
lumbiai Országlószék önként való adót
irt-ki a' Bolivar segítségére. — Már a'
Meksikói Országlószék is prédálásra való
szabadság-leveleket osztogat-ki a' kiknek
kell, legyenek honniak akár idegenek.

Curaszaó szomszédságából Aruba
szigetéről így irnak Jul. 16-kán: Ezen szi-
geten mindenek egyszerre a' kincs-ásásra
adták magokat, úgy hogy alig lehet egyéb
dologra munkástkapni. Elbámultunk, hogy
már egy 31 1/2 fontos darab aranyat, és
sok 14 és 16 fontosokat találtunk. Illyen
utolsókat már magam is (mond az író)
többeket láttam. A' Schooner, melly
innét tegnap evezett-el, 100 font illy arany-
nál többet vitt.

Egy Curaszaón lakó Amerikai ember
így ír ezen tárgyról: — Azolta, hogy én
itt vagyok, valami 3 hetek alatt, több
mint 15,000 Dollárokat érő, 24 karatos
arany darabok érkeztek ide, Aruba szige-
téről. Az Országlószék figyelemre vévén
a' dolgot, proklamatiót adott-ki a' Spe-
kulánsok által ezen tekintetben okoztatha-
tó kárnak elkerülésére. Egy 32 fontos da-
rabot is hozának ide. Ez, mint látszik
tisztá arany, 's olly hajló mint az on-
(olom). Ebből csak a' Belga Országlószék
veszi a' hasznót, 's már meg is tette a'
rendelést, hogy magát bátorságossá tehes-
se eránta.

Az Anglus Kurirhoz így írtak ezen
tárgyról Jul. 29-dikén: — „Aruba szige-
téről éppen most érkeze ide az a' tudó-
sítás, hogy az ott eddig találtatott 2—32
fontos arany darabokon kívül mostanság
egy más szörnyű nagyságú darabok is talál-
tak. Az a' része ezen darabnak, melly
mellől a' földet már eltisztították, 3 Yard
(9 lábnyom) mélységű, de úgy látszik,
hogy még nagy része nem mutatta-ki ma-
gát. Kétségbe hozhatatlan, hogy Aruba

szigetének földjében sok illy nemes ércz
találtatik. Nem soká bővebb tudósítást fo-
gunk tenni felőlle.“ —

Spanyol Ország

A' Madridi Ujság egy K. Hirdetést
teve ismét közönségessé, melly által sok
olly személyeknek megjutalmaztatása tété-
tik közönségessé, a' kik Torre-de-Pedro
Gil városának szomszédságában még a'
Riego 's három társai elfogattatásakor
lettek volt érdemessekké. A' városnak tő-
szomszédságában lévő Sant-Jago' Remete-
ségének, a' hol éppen meglepettek ezen
revolúziósok, az ő eddig volt 200 Reá-
lokból álló fizetése 1000 Reálokra emelte-
tett. Torre-de S. Jago várossában minden
September' 14-dikén (azon napon mellyen
Riego elfogattatott) innep tartatik, 's ezen
innepi czeremonián az a' Vicente-Guerrero,
a' ki kezét legelőször Riegóra tette, vagy
pedig ha ő valami akadály miatt ezen in-
neplésen jelen nem lehetne, valamelly at-
tyafija fogja azon szentnek zászlaját vinni,
melyről ezen Remeteség neveztetik. A' Re-
mete Czellája megnagyobbittatik 's meg-
szépittetik. A' nevezett Guerrerónak 's Pe-
dro és Matteo Lopecz Sara testvér atyafi-
aknak, a' melly két utolsók a' Riego' el-
fogattatásában az elsőnek nagy segítségé-
re voltak 's abban nagy buzgóságot mutat-
tak, Torre városában házak, 's annak me-
zején szántóföldek 's pénzben 6000 Reálok
adattatnak. A' Torrei polgári és policziai
Birák az adószedő hivatalokban jó helyek-
re tétettnek 's ezek 4000, 's 20 nál több
más személyek, kik mindnyájan dicsére-
tesen viselték magokat, fejenként 1500 Reá-
lokat kapnak. Sok mások elébb mozdít-
tatnak. —

Ugyan ezen Madridi Gazetta közli egy
Proklamatióból, mellyet a' Kadiksi Poli-
tziai Kormányozó azon Proklamatióra kia-
dott, a' mellyet Tarifából Insurgens Oberster

Waldez tett vala közönségessé: — „A' Thronusnak és Oltárnak örökös ellenségei, úgy mond, nem szűnnek azon (Francia) seregek ellen, mellyek minket az ő dühösségektől megmentettek, legundorítóbb rágalmazásokat hirdetni, így szollván: A' mi Monárkhánk egész a' maga palotájának belső részéig körül van a' Francia bajonétoktól vétettetve; legidősebb szolgálja se' mehetnek meglátására; minden Spanyol pénz, sőt még ágyúink is Francia országba vitetnek; Francia ország 800 millió Réálokot kíván, mint hadi költséget Spanyol országtól; a' Francziák úgy nézik a' Ferdinandus thronusát, mint fegyverrel nyert portékát, 's olly fogás alatt, hogy őtet védelmezik, halálán dolgoznak. — De mindezek czáfolást se' érdemlő költemények.

„Cordvában ismét véres veszekedés történt a' Royalisták és Liberalisok között. — Egy bándából, melly a' Mánchai vidékeken házal, és valami 100 emberből, áll 19-czet elfogtak. —

„Azon revoluzziósok közt, a' kik Almeiriánál elfogattattak, egy Amériki is találtott, de ezt a' Madridban lévő Amériki Követ' közbenjárására elbocsátották.

Francia Ország.

A' XVIII-dik Lajos Király' temetése, az az, az ő S. Denisbe való pompás kivittetése Sept. 24-dikén délelőtti 11 órakor illy pompával ment véghez: —

„Midőn a' szomorú pompás sereg útnak indult 101 ágyúlövésék tétettek; 's a' Szüz Mária temptoma' tornyában találtató nagy harang, melynek Bourbon a' neve, 's a' mellyet minden Francia Király' idejében csak kétszer, úgy mint az ő thronusralépésekor 's eltemettetésekor vonnak meg, megvonattatván, erre Párisnak minden harangjai megszollaltak. Valami 3 óra volt, midőn a' halott a' S. Denisi templomnak nagy ajtajához megérkezett. Ezen

nagy ajtó (portal) nagy magasságra fekete gyászszal 's Francia országnak czimereivel és a' Király' neve' betűivel vala felékesítetve. Két Geniusek mellyek ezek felett állottak, 's mind ezeket egy korona által dicsőítették, kezeikben egyegy lefordított élet' szövétnekét tartották; A' nagy oltár, 's a' templom külömbkülömb részei, mint a' chorus, az oldalfalak, 's a' belső Szentég egészen bevonattatva voltak fekete posztóval. Itt szemléltettek lefestve az Ország' czimerei. A' Chorus' közepére egy nagy halotti szomorú alkotvány volt felállítatva, melly felett a' boltozatról lefüggő menyeszlet lebegett.

A' gyászos állás egy régi temető-sírt ábrázolt, egy rajta lévő pyramissal, 's arany matériával, a' Király' palástjával, 's a' Királyi méltóságnak egyéb jegyeivel vala beborittatva. Erre vala helyezettve a' Korona, mellyet egy hosszú fátyol kerített körül.

A' holt testet S. Denisben a' Királyi Fő Gyontató atya adta által, 's azt a' Káptalan' Dekánya fogadta-el. —

Nagy mise után egy feketével bevonatott 's nagy számú viasz gyertyákkal megakartott Castrum Dolorisra helyezették a' holt testet.

A' sokaság megszámlálhatatlan vala. Nagyon szembe tűnő vala ezen népnek, ifjúnak, öregnek és minden rendbélinek néma halgatása 's szomorkodása.

„XVIII-dik Lajos (illy megjegyzést teszen a' Journal des débats, ezen halotti pompának leírásához) azon Királyok közé tartozik, kiknek temetési pompájokat népének mély szomorúsága tette dicsőségessé. Különös dicsőségére szolgál néki az azon nagy reménségeknek meggondolása is, mellyet az utánna következő Ország-lás gerjeszt népe' elméjébe, 's annak meggondolása, hogy melly méltó magasztalásra érdemes Princzet adott néki örökösül az Isteni gondviselés.“

Eppen azon szempillantásban, midőn XVIII-dik Lajost a' Tüillériából S. Denis felé útnak indították, azon Királyi Zászló, melly egyébkor ezen Kastélynak l' Horologe nevű tornyán szokott lobogni, levették, és ez csak ez új Királynak Parisba leendő pompás bejövetele után Sept. 27-dikén függesztetett-fel ismét oda. —

A' Királynak Parisba való pompás bejöveteléről illy tudósítást adott-ki Sept. 25-kén az Etoile: — „Király Ő Felseége e' h. 27-dikén lóháton fogja a' maga bejövetelét tartani. Mellötte a' fija, a' Dauphin lovagol. A' több vérbéli Princezek 's a' Korona' nagy tisztjei kísérik, 's a' t. — (Ezt itt most félbe szakasztjuk azért, hogy a' jövő postán magát a' véghez ment pompát fogjuk bővebben megírni).

Portugallia és Brasilia.

Lisbonába Rio-de-Janeíroból Jul. 17-dikéről, és Fernambucoból Aug. 9-dikéről érkeztek tudósítások. Az utóbb nevezett városban, hol sokáig folytak az egyenetlenkedések, most a' Császár' ügyére nézve kedvezők voltak a' környülállások, 's reménltek, hogy ezen város nem soká egészen alája fogja magát adni a' Császárnak. A' seregek' száma, melly az ellenkező résznek ügyét védelmezné nagyon kicsiny. Morgado ellenben, ki a' Császár' részén lévőknek a' feje, naponként erőssödik, Carvalhó pedig, az ellenkező résznek feje, már csak nem minden befolyását elvesztette.

A' fő várost Rio-de-Janeriót illető tudósítások nagyon csekély dolgokat foglalnak magokban. Mint a' többek közt nevezetést úgy említik azt a' környülállást, hogy a' Császár azon Ápollo és Ladoga nevű két Orosz hajókra nézve, mellyek ekkor ott a' kikötőhelyben tartozkodtak, olly parancsolatot adott, hogy ezeknek számára annyi épületre való fát, árboczfát 's egye-

bet adjanak fizetés nélkül, a' mennyi csak kivántatni fog. —

Továbbá olly Császári Végzés hirdettetett-ki, hogy azok az idegen országai matrózok, hajós legények, kik a' Császár' szolgálatjára állanak és abban mind addig megmaradnak, míg a' Császári Országlásnak függetlensége tökéletesen megerősítetik, 's más Hatalmasságok által megsemmertetik, az ő alkü szerént való fizetésükön kívül még annak felét reáadásul fogják venni.

Maranhó városa és a' környéki vidékek Julius' végétől 's Augustus' kezdetétől fogva zenebonáskodni kezdettek. A' belső vidéki katonaság a' város felé közelítvén, azt kívánta, hogy Bruce nevű Kormányozó, kit a' Császár néhány hónapok előtt Elölülővé nevezett vala, tétettségle, olly vélekedéssel lévén a' nép, hogy neki Kormányozónak választására is jussa volna. Egy része ezen katonaságnak a' szárazon szállotta-meg a' várost, a' más része túlfelől egy szigeten fészkelte-meg magát, 's ott egy batteriát csinálván, arról a' városra beágyuzott, melyre neki a' városiak is ágyúszóval feleltek. A' város néminémű kárt vallott 's emberek is többen veszték-el benne: hanem azonban az ostromlók egy katonának vigyázatlansága miatt az ostromlást félbe szakasztani kéntelenítették, a' ki részeg fővel egy kanóczot a' puszkaporos magazinumba vetvén, ez által véget vetett a' további ostromnak. Az ostromlók azután arra határozták magokat, hogy a' várost távolabbról is bekerítve tarttsák, 's a' Kormányozót éhség által gyözzék meg, hanem ez is eltökélte magát, hogy utolsó emberig ellent fog állani.

Nagy Britannia.

A' Londoni ujságok szerént veszedelmesek, a' Herczeg Wellington' egészségi környülállásai.

A' Meksikói Váltó-papírosok' becse Londonban Sept. 24-dikén 56 és 1/2 p. Centre szállott vala le, melyre az adott okott, hogy egy Campechei hajó olly hírt hozott, hogy a' Meksikói öbölben Aug. 4-dik napján 7—8, mások szerint 20 hajót láttak, mellyeken fegyveres seregek ültek: de nem soka, minthogy ezt a' hírt nagyon kevés ember hitte, ismét felmentt 57 és 7/8 részre a' mondott papírosok' becse. —

B é c s.

Az itt lévő Francia Nagykövetnek Marquis Caramannak intézetei szerint a' Sz. Anna templomában czeremonias lélekért való mise tartatott a' boldogult XVIII-dik Lajos Királyért. A' templom' Chorusában nagyon pompás halotti alkotmány vala felállítatva, mellyet a' Királyi palást 's a' Királyi méltóságnak egyéb czimerei ékesítettek. Ezen Chorus egészen be vala fekete posztóval vonattatva, 's minden oldalain Francia ország' czimerei szemléltettek. Megjelent ezen halotti pompán a' Cs. K. Hazi, Udvari, és Státus Cancellarius is minden itt lévő Követtségi személlyekkel, és sok más Udvari Nagyokkal 's egyéb polgári és fő katona tisztekkel egyetemben.

Oct. 7d a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Kötelező levele 5 p Ctmal Conv. P. 96 1/2
Ugyan az 2 1/2 p Ctmal Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P. Ugyan az 1821-ről 100f. C. P.
Bizonyítás 1821d. Költsönről stert Conv. P.
Bécs Városi Banko Obligatiók 2 1/2 p Ctmal
100 for. C. P. 39 5/6 for. V. Czlan. 1 Bank Actia
1159 1/2 for. C. P. —

Magyar Ország.

A' mult hetekben a' Pesti partnál állott egy különös alkotásu hajó, melly készü-

letére nézve külsőképpen csinos, belsőképpen az utazókra nézve alkalmas lehetne. Hoszsza mintegy 76 láb, legnagyobb szélessége 10. — Különössége abban áll, hogy evedzők helyet két felől lapátos kerekei forognak, mellyeket benn a' hajóban alkalmaztatott tapodókon, mint a' köszörűs nagy kerekét, négy emberek nyomogatnak. Ezen hajó Eszéken készült, 's onnan jött fel Pestre vontatás nélkül, 8 ember erejével, kik közül mindenkor négyen felváltva dolgoztak. Tulajdon költségén készítte Stibolt Úr, Danus Obrist-Lieutenant, és reá, mint erő nagyobbító hajóra Privilegiumot nyert.

Nagy-Váradról Sept. 24-dikén. Fényes ünnepléssel ment végbe e' folyó hónap 20-kán a' Munkátsi Görög egyesült Megye 72 Plébániájának, a' Nagy-Várad-i Görög egygyesült Megyéhez kapcsolasa (Dismembratio), mellyet Méltóságos és Fő Tiszt. Vurum Jó'sef Nagy-Várad-i Püspök, mint Ő Szentségétől a' Pápától ezen célra kineveztetett Követ (Legatus) tellyesített. Ugyan is reggel 10 órakor Vurum Ő Méltóságának pompás szalájában egybe gyülekeztek Méltóságos Pócsy Elek Munkácsi, és Méltóságos Vulkán Samuel Nagy-Várad-i Görög Szertartású egyesült Püspökök, mind a' két Megye Kaptalanjának Küldötteivel, több Esperestekkel, 's számos Plébánusokkal. — 'S minnekutánna mindnyájan térden állva a' Sz. Lelket segítségül hívtak volna, Méltóságos Vurum Jó'sef, szokott ékesszóllásával a' Tiszt. gyülekezethez fontos beszédet tartott; azután felolvastatott Ő Szentségének Bullája; mellynek kezdete: *Imposita Humilitati nostrae.* Ez által engedtetett Apostoli hatalmánál fogva a' Szathmári Fő Esperestséget, melly 6 Al-Esperestségre, és 72 Plébániára vagyon felosztva, a' Munkátsi Görög egygyesült Megyétől elválasztotta, 's a' Nagy-Várad-i Görög egygyesült Megyéhez csatolta; által

adván egyszersmind ezen Plébániákat illető Leveleket, és Actákat. Továbbá felolvastatott azon Kerülő Levél, mellyet Vurum Ó Méltósága mind a' 6 Al-Esperességben a' Lelki Pásztorok által közönségesse tétetni parancsolt, hogy azokból ezentúl a' Görög egygyesült Szerartáson lévő Hívek az ő Lelki szükségeikben már többé nem a' Munkatsi, hanem a' Nagy-Váradi Görög Szerartású Egygyesült Püspökhöz, mint törvényes Püspökhöz, folyamodjanak, Mélt. Vurum Jósef Úrnak, a' tisztelt gyülekezethez tartott ébresztő beszédje, mellyre igen fontossan felelt Méltóságos Vulkan Sámuel Úr, zárta be az ünnepet; és gazdag vendéglés követte. (H. T.)

Soprony: Sept. 30-dika nagy innep volt a' Sopronyi Évan. Gyülekezetre nézve, mert ezen napon délelőtti 10 órakor tétetett-le az ugyan ott építendő Évang. Lyceum' talpköve.

Reggel, még a' máskor munkára járó nép is a' templomba gyülekezett. Hol is Tisztelendő Kis János Superintendens Úr egy igen fontos beszédet tartván az alsóbb 's felsőbb oskolák' hasznáról, a' Lyceum' udvarára takarodott a' dologtévő napon csudálkozásra méltó sokaság. Itt T. T. Gammauf Theophil Senior Úr, szívre ható szép beszéde után letétetett az alapkö, a' bele rendeltetett emlék pénzek 's emlék írások reá helyezettettvén, sok öröm kiáltások között megerősítetett. E' meglévén T. T. Seybold Pál Úr, a' z említett Lyceum' nagy érdemű Rectora által mondott buzdító mondatot rekesztette-be ezen minden igaz kereszténynek kellemetes örömnapot.

Vidul az érzés, örül a' szív, midőn a' tudományok' szeretete, 's a' lélek' pallé-

rozódása olly magas lépcsőre léptek a' tökéletesedni kívánó keresztyénben, mint a' mellyen azt a' Sopronyi Év. Convent Nemes Tagjaiban tapasztaljuk lenni. Tekintetes Fabricius András Polgár Mester Úr, Zólyom Vármegye Tabla-Birája, mint a' nevezett Convent' nagyérdemű Elölülője, az építés' kieszközlője, 's Tekintetes Ihasz Imre Tabla-Biró Úr, mint az építés' halhatatlan emlékű, fáradhatatlan szorgalmú igazgatója, 's elősegítője, örökösítik emlékezeteket. — Még a' késő maradék is áldani fogja, hamvaikkal el nem mulható neveket. — De mindezekre is csak ezt óhajthatjuk: Tartsd meg Isten, 's éltesd sokáig dicsőségesen uralkodó, hív alattvalói' boldogságát atyai képpen tenyészítő I Ferentz Kiralyunkat!!!

Veszprim Vármegyéből Sept. 23d. Valamelly Urasági Vadász a' Szent Miklósi határba nyúló Bakony-szélben tegnapelőtt egy olly különös nemű Sas-keselyüt lőtt, millyen a' magyar éghajlattal rendszerint nem szokott tartózkodni 's talán ezuttal is ugymint éppen a' madarak' vándorlása időszakaszakor, a' déli Stájer vagy Tiroli hegyekből vetődött hozzánk. Nyomott a' madár 16 fontot; szárnyait kiterjesztve egyik szárnycsucstól a' másikig egy öltre vetett. Feje síma. Elküldetett haladék nélkül Császáriba, bizonyos Szili nevezetű Erdőmesterhez, kitömés végett; a' mihez ezen Erd. Úr igen ért, és mint mondják, kitömött madaraknak több szép gyűjteményeivel is dicsekedik.

Ugyan ezen tájról írják, hogy Ak nevű pór Helységben egy Aszszonyszemély a' mult héten olly leány-ikereket (kettőseket) szült, mellyek hasoknál fogva vagnak öszvenőve. Csak az egyik szopik, 's ez élteti a' másikat is.